

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/181/2023
Identifikačné číslo spisu: 1422203701
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1422203701.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore navrhovateľky J. Q., narodenej XX. L. XXXX, Q., T. M. X, zastúpenej advokátkou JUDr. Margarétou Chlebovou, Bratislava, Pod Vtáčnikom 3, proti odporcovi I. I. Q., K., narodenému XX. P. XXXX, Q., T. M. X, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (bývalý Okresný súd Bratislava IV) pod sp. zn. 8C/42/2022, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 4. septembra 2023 sp. zn. 1Co/6/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 26. októbra 2022 č. k. 8C/42/2022-51 uložil odporcovi, aby nevstupoval do bytu č. XXX nachádzajúceho sa na XX. U. v bytovom dome súpisné číslo XXX, vchod T. M. X, zapísaného na liste vlastníctva XXXX a vedeného Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom, okres: Q. I., obec: Q. - B. F., k. ú.: B. F.; bytový dom je postavený na parcelách registra „C“, parc. č. 1158/1 o výmere 430 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. 1158/2 o výmere 49 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie a parc. č. 1159 o výmere 500 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie zapísané na liste vlastníctva XX a vedené Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom, okres: Q. I., obec: Q. - B. F., k. ú.: B. F. a do spoločných častí a zariadení bytového domu (I. výrok); uložil odporcovi, aby sa nepribližoval k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou konaní verejnej správy, súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní, a to vždy za prítomnosti tretej osoby (II. výrok); v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (III. výrok); poučil odporcu, že môže podľa § 337 ods. 2 CSP podať proti navrhovateľke žalobu vo veci samej, týkajúcu sa aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu, nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia s tým, že podľa § 337 ods. 1 CSP jej podaním je povinný znášať právne následky vyplývajúce z CSP (IV. výrok) a vyslovil, že navrhovateľka má voči odporcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (V. výrok).

1.1. Súd mal za osvedčené, že navrhovateľka je manželkou odporcu, ktorá býva s odporcom a ich maloletým synom v označenom byte, ktorý je vo výlučnom vlastníctve odporcu. Z priloženého Potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlija z 15. októbra 2022, Úradného záznamu polície zo 16. októbra 2022 a Zápisnice o trestnom oznámení z 15. októbra 2022 mal tiež za osvedčené, že odporca bol 15. októbra 2022 príslušníkmi policajného zboru vykázaný z obydlija navrhovateľky a odporcu podľa § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov z dôvodu násilného správania voči navrhovateľke, pričom navrhovateľka podala na odporcu trestné oznámenie. Útoky odporcu na fyzickú a psychickú integritu navrhovateľky a ich následky mal súd za osvedčené z čestného prehlásenia T. D. z 18. októbra 2022, z predložených lekárskejších správ z roku 2014 a 2022, ako aj zo záznamu o podaní oznámenia o priestupku z 21. decembra 2014. Na základe uvedeného dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné, nakoľko účelom neodkladného opatrenia je poskytnúť oprávnenému ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia uložením zákazu odporcovi nevstupovať dočasne do bytu, v ktorom býva navrhovateľka, ako osoba, vo vzťahu ku ktorej je odporca na základe predložených dôkazov dôvodne podozrivý z násilia. Odporca svojím konaním (keď v nedávnej minulosti navrhovateľku viackrát fyzicky napadol, a tiež ju psychicky týral hanlivými vyjadreniami na jej adresu), v spojení so stupňovaním jeho správania sa a jeho prejavmi, zasahuje do psychickej a fyzickej integrity navrhovateľky, tieto vedome narúša, pričom v tomto konaní pokračuje aj napriek tomu, že navrhovateľka niekoľkokrát, a to najmä v poslednej dobe privolala na pomoc pred atakmi z jeho strany policajnú hliadku. Vychádzajúc z popísaného stavu je predpoklad, že odporca aj v budúcnosti bude pokračovať v konaní, ktorým neoprávnene zasahuje do osobnostných práv navrhovateľky, čím je osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Neodkladným opatrením nariadil odporcovi zákaz priblíženia sa na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov, a nie 50 metrov ako navrhovala navrhovateľka, nakoľko mal za to, že uvedená vzdialenosť je na ochranu navrhovateľky pred konaním odporcu postačujúca, preto vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol.

1.2. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie odporcu uznesením z 25. novembra 2022 sp. zn. 1Co/11/2022 uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zmenil tak, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietal a odporcovi nepriznával nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Odporcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. V preskúmanej veci dospel k záveru, že z hľadiska nevyhnutnej ochrany navrhovateľky, ako možnej obeť domáceho násilia, nebola z jej strany dostatočne spoľahlivo osvedčená dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany odporcu dochádza k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania navrhovateľke, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné a fyzické zdravie alebo vyvolať obavu o jej život. Pretože musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad, nepostačuje len tvrdenie o páchaní násilia bez bližšieho zdôvodnenia. Navrhovateľka v posudzovanej veci neosvedčila dôvodné podozrenie z násilia. Odvolaciemu súdu nebolo zrejmé, na základe akých skutkových okolností dospel súd prvej inštancie k záveru, že navrhovateľka naliehavosť a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia preukázala, nakoľko predložené listinné dôkazy na preukázanie dlhodobého fyzického alebo psychického násilia, ktorého sa má odporca údajne dopúšťať, nie je možné považovať za preukázanie právne podstatnej skutočnosti, že jeho správanie sa k navrhovateľke nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násilia, keď iba samotné narušenie vzájomných vzťahov strán sporu nemôže zakladať dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol vecne nesprávne, a preto ho odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol v celom rozsahu, nakoľko navrhovateľka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu a ani skutočnosť, že odporca je dôvodne podozrivý z násilia.

2.2. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP v zmysle zásady úspešnosti v konaní, avšak v konaní úspešnému odporcovi tento nárok nepriznal, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj ako „dovolaiteľka“) dovolanie v zmysle § 420 písm. f) CSP, § 421 písm. a), b), c) CSP.

3.1. Vo vzťahu k vade podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že súd jej opomenul doručiť odvolanie odporcu v predmetnom konaní, čím jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, a to právo na vyjadrenie sa k odvolaniu odporcu, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Taktiež mala za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne. V konaní boli jednoznačne preukázané útoky odporcu na fyzickú a psychickú integritu navrhovateľky, ktoré vyplývali nielen z čestného prehlásenia, ale aj z lekárskeho správ a oznámenia o priestupku.

3.2. S poukazom na dovolaciu argumentáciu navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu a potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Najvyšší sud Slovenskej republiky uznesením zo dňa 31. mája 2023 sp. zn. 5Cdo/52/2023 rozhodol tak, že Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2022 sp. zn. 1Co/11/2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (prvý výrok).

4.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že odporca dňa 14. novembra 2022 doručil na súd prvej inštancie odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré skutočne nebolo dovolateľke doručené. Princíp rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti konania nebol zachovaný, nakoľko dovolateľka nemala možnosť pred rozhodnutím odvolacieho súdu oboznámiť sa s odvolaním odporcu a rovnako nemala možnosť sa k nemu aj vyjadriť, ak to považovala za potrebné. Dovolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, ak podané odvolanie dovolateľke nedoručil s výzvou, aby sa k nemu v stanovenej lehote vyjadrila. Uvedené pochybenie neodstránil ani odvolací súd. Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a dovolateľka tak opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

5.1. Odvolací súd v poradí druhým uznesením sp. zn. 1Co/6/2023 zo dňa 4. septembra 2023 rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zmenil tak, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a odporcovi nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania (I. výrok). Odporcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania a nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (II. výrok).

5.2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že ako už bolo vyjadrené v skoršom rozhodnutí odvolacieho súdu, základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacími opatreniami. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia aspoň spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti; keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násillia. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia znamená, že súd na základe predložených dôkazov zisťuje iba najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná, nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia je okamžitým a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násillia a v jeho prospech svedčí najmä to, že v dôsledku jeho uplatnenia - zákazu vstupovania násillnej osoby - sa ohrozenej osobe poskytuje pomerne rýchla ochrana, vďaka ktorej nemusí ďalej zotrvať v spoločnom obydllí s násillnou osobou, ani nemusí opúšťať svoje obydllie, ak sa chce chrániť pred opätovnými útokmi násillnej osoby; nemusí žiť v strachu

a obavách o svoj život a zdravie, a ani sa nemusí zaťažovať hľadáním náhradného bývania.

5.3. V tejto súvislosti možno uviesť, že hoci definície násillia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty, keď násillím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku; násillím však nie je konflikt, nakoľko v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násillie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci; násillím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násillie ani nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka, nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia a zvlášť je účinné, ak sa spája s fyzickým násillím. V súvislosti s domácim násillím je mimoriadne dôležité aspoň v štádiu vyšetrovania trestnej činnosti násillníka, minimalizovať jeho kontakt s obeťou, ku ktorému spravidla dochádza v domácom prostredí obeť. Práve uvedené skutočnosti boli dôvodom vytvorenia osobitného typu neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP, ktoré má obeť násillia ochrániť v záujme zachovania jej práva nebyť vystavovaný domácomu násilliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe, ktoré je základným ľudským právom, pričom samotná Ústava SR, ako i jednotlivé právne normy, zaručujú právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, právo na nedotknuteľnosť súkromného života osoby, v ktorom je inkorporované aj právo na pokojný rodinný život. Predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP sú splnené iba v prípade, ak je osvedčené, že konaním osoby, ktorej sa má obmedzenie uložiť, môže byť ohrozená telesná alebo duševná integrita dotknutej osoby (navrhovateľa). Účelom tohto neodkladného opatrenia je poskytnúť dotknutej fyzickej osobe ochranu, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že môže byť ohrozený jej život, jej telesná alebo duševná integrita, osobná sloboda, bezpečnosť alebo sexuálna integrita, s cieľom zabrániť akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Uvedená právna úprava vychádza z účelu a cieľa Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach (Ú.v. EÚ L 181/4, 29.6.2013), vyjadreného v odseku 6 Preambuly citovaného Nariadenia.

5.4. V preskúmvanej veci odvolací súd opätovne uviedol, že na rozdiel od súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že z hľadiska nevyhnutnej ochrany navrhovateľky, ako možnej obeť domáceho násillia, nebola z jej strany dostatočne spoľahlivo osvedčená dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany odporcu dochádza k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania navrhovateľke, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné a fyzické zdravie alebo vyvolať obavu o jej život. Pretože musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad, nepostačuje len tvrdenie o páchaní násillia bez bližšieho zdôvodnenia. Navrhovateľka v posudzovanej veci neosvedčila dôvodné podozrenie z násillia. Odvolací súd konštatuje, že pri nariadení neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) a h) CSP musí mať súd za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh smeruje, pričom ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity sa spravidla osvedčuje lekárskymi správami, trestným oznámením, čestným vyhlásením tretej osoby (napr. svedok incidentu), čo podľa odvolacieho súdu navrhovateľka neosvedčila.

5.5. Odvolaciemu súdu nebolo zrejmé, na základe akých skutkových okolností dospel súd prvej inštancie k záveru, že navrhovateľka naliehavosť a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia preukázala, nakoľko listinné dôkazy za preukázanie dlhodobého fyzického alebo psychického násillia, ktorého sa má odporca údajne dopúšťať, nie je možné považovať za preukázanie právne podstatnej skutočnosti, že jeho správanie sa k navrhovateľke nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násillia, keď iba samotné narušenie vzájomných vzťahov strán sporu, nemôže zakladať dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní povinnosť navrhovateľky osvedčiť procesné a hmotnoprávne skutočnosti, ktorých pravdepodobnosť mohla vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) navrhovaného neodkladného opatrenia, absolútne podcenil, napriek tomu, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v činnosti súdu pred začatím konania, a pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia výlučne na tom, kto ho navrhuje. Povinnosťou navrhovateľky, ak chcela uniesť

dôkazné bremeno v tomto konaní, bolo navrhnuté dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý žiadala chrániť neodkladným opatrením, ako i dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia, keďže súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie len na základe tvrdení toho, kto jeho nariadenie navrhuje, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Odvolací súd považoval za nevyhnutné uviesť, že pokiaľ došlo k incidentu medzi stranami dňa 15. októbra 2022 a hrozba bezprostrednej ujmy na duševnej a fyzickej integrite navrhovateľky existovala, ako v návrhu tvrdí, dlhé roky, tak nie je zřejmý dôvod, pre ktorý návrh na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia podala na súd prvej inštancie až dňa 26. októbra 2022.

5.6. Odvolací súd preto dospel k záveru, že napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil odporcovi bez časového obmedzenia povinnosť nevstupovať do nehnuteľnosti patriacej odporcovi do jeho výlučného vlastníctva, a uložil mu, aby sa nepribližoval k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou konaní verejnej správy, súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní, a to vždy za prítomnosti tretej osoby, je nutné považovať za vecne nesprávne, keď za dostatočné považoval potvrdenie predložené navrhovateľkou o jednom incidente zo dňa 15. októbra 2022, kedy ako potvrdil aj odporca, došlo k jeho vykázaniu zo spoločného obydlija. Vychádzal tiež z čestného prehlásenia T. D., pričom sa jedná o osobu priateľa navrhovateľky, lekárskeho správcu z roku 2014 a 2022, ktoré sú z rokov 2014 z psychiatrickej ambulancie, správa z 13. augusta 2022 je z ambulancie klinickej psychológie, lekárske potvrdenie od všeobecného lekára zo dňa 13. septembra 2022 (vystavené zrejme na žiadosť navrhovateľky), a záznamu o podaní oznámenia o priestupku zo dňa 21. decembra 2014. Z obsahu navrhovateľkou do spisu založených listinných dôkazov a z jej tvrdení v návrhu nemožno vyvodiť, že by správanie odporcu voči nej nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násillia, ktoré by odôvodňovalo nariadenie navrhovateľkou navrhovaného neodkladného opatrenia. Odvolací súd nepovažoval za osvedčené také nebezpečné správanie odporcu, ktoré by predstavovalo bezprostredné, reálne ohrozenie duševného a fyzického zdravia navrhovateľky a jej osobnostnej integrity alebo z obavy takéhoto možného správania sa odporcu. Je potrebné uviesť, že len samotné narušenie vzájomných vzťahov nemôže zakladať dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Jeho nariadenie nemôže obstať ani z dôvodu „opatrnosti“ do preukázania, či vyvrátenia podozrenia z tvrdeného násillia. Výnimočnosť zásahu musí byť podložená konkrétnymi a relevantnými okolnosťami každého jednotlivého prípadu, keďže ide o zásadné obmedzenie základných práv zo strany orgánov verejnej moci a citeľný zásah do inak neodňateľného práva každej osoby na jej súkromný život v zmysle čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na nedotknuteľnosť jej obydlija v zmysle čl. 21 Ústavy SR.

5.7. Navrhovateľka ani po doručení odvolania voči uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia neosvedčila dôvodnosť bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany odporcu dochádzalo k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania navrhovateľke, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné a fyzické zdravie alebo vyvolať obavu o jej život. Odvolací súd týmto dáva do pozornosti navrhovateľke s prihliadnutím na jej návrhy na vykonanie dokazovania na pojednávaní prostredníctvom výsluchu svedka a dokazovania súvisiaceho s tvrdenými trestnými oznámeniami, že súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie nevykonáva a už vôbec v uvedenom rozsahu, ktoré by malo za následok oddialenie rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a tým aj zmarenie celého zákonného inštitútu neodkladného opatrenia. Ako už bolo vyššie uvedené, navrhovateľka musí sama v návrhu osvedčiť bezodkladnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, pričom ani vo vyjadrení k odvolaniu uvedené neosvedčila, ani žiadne ďalšie dôkazy k vyjadreniu nepripojila.

5.8. Súd prvej inštancie preto napadnutým uznesením, ktorým návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel z dôvodu, že zákonné podmienky na jeho nariadenie splnené boli, rozhodol vecne nesprávne, a preto odvolací súd prvoinštančné uznesenie podľa § 388 CSP zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol v celom rozsahu, nakoľko navrhovateľka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy medzi stranami sporu a ani skutočnosť, že odporca je dôvodne podozrivý z násillia.

5.9. O nároku na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP v zmysle zásady úspešnosti v konaní, avšak v konaní úspešnému odporcovi tento nárok nepriznal, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

6.1. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

6.2. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP.

6.3. V odôvodnení dovolania uviedla, že nie je zrejmé, na základe čoho odvolací súd ustálil svoje rozhodnutie, že navrhovateľka nepreukázala v konaní nevyhnutnú ochranu. S uvedeným názorom odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť. V konaní pred súdom prvej inštancie boli zo strany navrhovateľky preukázané útoky odporcu na fyzickú a psychickú integritu navrhovateľky, ktoré vyplývali nielen z čestného prehlásenia, ale aj z lekárskeho správ a oznámenia o priestupku. Navrhovateľka predloženými dôkazmi preukázala dôvodnosť neodkladného opatrenia. Listinné dôkazy preukazujú negatívne sa správanie odporcu voči navrhovateľke, ktoré pretrváva. Odporca je vo vzťahu k navrhovateľke dôvodne podozrivý z nebezpečného vyhrážania a svojím správaním môže ohroziť telesnú a duševnú integritu navrhovateľky. V danom prípade je preto skutočne dôvodné poskytnúť ochranu telesnej a duševnej integrity navrhovateľky pred možným nežiaducim násilným správaním sa k jej osobe tak, aby netrpela obavami, či strachom o svoj život a zdravie. V tomto prípade porušenie práva na spravodlivý proces vidíme práve v nesprávnom procesnom postupe súdu spočívajúce predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa odkláňajú nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamenajú porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí neuviedol, na základe čoho dospel k záveru, že vo vzťahu k navrhovateľke tu nie je potreba nevyhnutnej ochrany. V danom prípade sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, ktoré spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd vydal neodkladné opatrenie, je vecne správne, zákonné a spravodlivé. Súdom vydané neodkladné opatrenie je vydané v súlade so zákonom a predloženými dôkazmi zo strany navrhovateľky. Navrhovateľka v konaní preukázala, že „odporca svojím opakovaným konaním ohrozuje telesnú i duševnú integritu navrhovateľky, teda predpoklad na vydanie neodkladného opatrenia v konaní je daný.“ Z uvedeného dôvodu, preto odvolací súd nesprávne právne posúdil vec a vydal nesprávne rozhodnutie, keďže dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami sporu v konaní bola daná.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

8. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) žalobkyňa v dovolaní nenamietala chyby a nesprávnosti v procese prejednanie sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietala nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

17. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre

rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26., 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania (ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 420 CSP) nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili.

21. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, rovnako ako ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je ani oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keď (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - tu porovnaj tiež ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté závažnými deficitmi v dokazovaní a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

23. Dovolací súd tiež opakuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú

skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

24. Pokiaľ dovolateľka namietala, že odvolací súd vec nesprávne posúdil a jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že ak súdy prípadne rozhodli na základe neúplných alebo nesprávnych skutkových zistení, nesprávne vyhodnotených výsledkov vykonaného dokazovania alebo ak dospeli k nesprávnym právnym záverom, ide tu buď o nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu (ktoré CSP ako osobitný dôvod prípustnosti dovolania nepozná) alebo o to, že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení. Nesprávne právne posúdenie ale nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (viď R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nepredstavuje procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v tomto ustanovení.

25. Dovolateľka v dovolaní tvrdí procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP ďalej odôvodňovala tým, že odvolací súd sa dopustil nesprávneho procesného postupu, spočívajúceho v tej skutočnosti, že neuviedol, na základe čoho dospel k záveru, že vo vzťahu k navrhovateľke tu nie je potreba nevyhnutnej ochrany. V danom prípade sa nestotožnila s názorom odvolacieho súdu, ktorý spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Mala za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd vydal neodkladné opatrenie, je vecne správne, zákonné a spravodlivé. Súdom vydané neodkladné opatrenie je vydané v súlade so zákonom a predloženými dôkazmi zo strany navrhovateľky. Navrhovateľka v konaní preukázala, že „odporca svojím opakovaným konaním ohrozuje telesnú i duševnú integritu navrhovateľky, teda predpoklad na vydanie neodkladného opatrenia v konaní je daný.“ Z uvedeného dôvodu, preto odvolací súd nesprávne právne posúdil vec a vydal nesprávne rozhodnutie, keďže dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami sporu v konaní bola daná.

26. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

27. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo

veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

28. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP.

28.1. V preskúmvanej veci odvolací súd opätovne uvádza, že na rozdiel od súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že z hľadiska nevyhnutnej ochrany navrhovateľky, ako možnej obeť domáceho násillia, nebola z jej strany dostatočne spoľahlivo osvedčená dôvodnosť bezodkladnej naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany odporcu dochádza k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania navrhovateľke, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné a fyzické zdravie alebo vyvolať obavu o jej život. Pretože musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad, nepostačuje len tvrdenie o páchaní násillia bez bližšieho zdôvodnenia. Navrhovateľka v posudzovanej veci neosvedčila dôvodné podozrenie z násillia. Odvolací súd konštatuje, že pri nariadení neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) a h) CSP musí mať súd za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh smeruje, pričom ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity sa spravidla osvedčuje lekárskymi správami, trestným oznámením, čestným vyhlásením tretej osoby (napr. svedok incidentu), čo podľa odvolacieho súdu navrhovateľka neosvedčila.

28.2 Súd prvej inštancie považoval za osvedčené, že navrhovateľka je manželkou odporcu, ktorá býva s odporcom a ich maloletým synom v byte č. XXX nachádzajúcom sa na XX.U. v bytovom dome súpisné číslo XXX, vchod T.. X, zapísanom na liste vlastníctva XXXX a vedeného Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom, okres: Q. I., obec: Q. - B. F., k.ú.: B. F. (ďalej len „byt“), ktorý je vo výlučnom vlastníctve odporcu (podľa listu vlastníctva č. XXXX, k.ú. B. F.). Mal tiež za osvedčené (z priloženého Potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlia zo dňa 15. októbra 2022, Úradného záznamu polície zo dňa 16. októbra 2022 a Zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 15. októbra 2022), že odporca bol dňa 15. októbra 2022 príslušníkmi policajného zboru vykázaný z obydlia navrhovateľky a odporcu podľa § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov z dôvodu násillného správania voči navrhovateľke, pričom navrhovateľka podala na odporcu trestné oznámenie. Útoky odporcu na fyzickú a psychickú integritu navrhovateľky a ich následky mal súd za osvedčené z čestného prehlásenia T. D. zo dňa 18. októbra 2022, z predložených lekárskeých správ z roku 2014 a 2022, ako aj zo záznamu o podaní oznámenia o priestupku zo dňa 21. decembra 2014. Uvedené skutočnosti boli podľa názoru súdu prvej inštancie dostatočným dôvodom na uloženie povinnosti odporcovi nevstupovať do bytu, a to napriek tomu, že neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP je možné nariadiť iba v prípadoch, keď je preukázané násillie, ktoré musí mať dlhotrvajúci charakter, ktorá zákonná požiadavka je síce v návrhu tvrdená, avšak žiadnym relevantným dôkazným prostriedkom preukázaná, nakoľko navrhovateľka svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila popisom situácií, ku ktorým údajne v spoločnej nehnuteľnosti medzi stranami sporu dochádza, z ktorých však žiadne násillie, ktoré je možné vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné proti osobe, alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré má za následok vysokú pravdepodobnosť poranenia, smrť, psychickú škodu, nevyplýva. Navrhovateľka doložila ako dôkaz Potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydlia zo dňa 15. októbra 2022, Úradný záznam polície zo dňa 16. októbra 2022 a Zápisnicu o trestnom oznámení zo dňa 15. októbra 2022, lekárske správy z roku 2014 a 2022 a záznam o podaní oznámenia o priestupku zo dňa 21. decembra 2014.

28.3. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, na základe akých skutkových okolností dospel súd prvej inštancie k záveru, že navrhovateľka naliehavosť a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia preukázala, nakoľko

vyššie uvedené listinné dôkazy za preukázanie dlhodobého fyzického alebo psychického násillia, ktorého sa má odporca údajne dopúšťať, nie je možné považovať za preukázanie právne podstatnej skutočnosti, že jeho správanie sa k navrhovateľke nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násillia, keď iba samotné narušenie vzájomných vzťahov strán sporu, nemôže zakladať dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní povinnosť navrhovateľky osvedčiť procesné a hmotnoprávne skutočnosti, ktorých pravdepodobnosť mohla vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) navrhovaného neodkladného opatrenia, absolútne podcenil, napriek tomu, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v činnosti súdu pred začatím konania, a pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia výlučne na tom, kto ho navrhuje. Povinnosťou navrhovateľky, ak chcela uniesť dôkazné bremeno v tomto konaní, bolo navrhnúť dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý žiadala chrániť neodkladným opatrením, ako i dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia, keďže súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie len na základe tvrdení toho, kto jeho nariadenie navrhuje, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Odvolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že pokiaľ došlo k incidentu medzi stranami dňa 15. októbra 2022 a hrozba bezprostrednej ujmy na duševnej a fyzickej integrite navrhovateľky existovala, ako v návrhu tvrdí, dlhé roky, tak nie je zrejmy dôvod, pre ktorý návrh na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia podala na súd prvej inštancie až dňa 26. októbra 2022.

28.4. Odvolací súd preto dospel k záveru, že napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil odporcovi bez časového obmedzenia povinnosť nevstupovať do nehnuteľnosti patriacej odporcovi do jeho výlučného vlastníctva, a uložil mu, aby sa nepribližoval k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou konaní verejnej správy, súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní, a to vždy za prítomnosti tretej osoby je nutné považovať za vecne nesprávne, keď za dostatočné považoval potvrdenie predložené navrhovateľkou o jednom incidente zo dňa 15. októbra 2022, kedy ako potvrdil aj odporca došlo k jeho vykázaniu zo spoločného obydliá. Vychádzal tiež z čestného prehlásenia T. D., pričom sa jedná o osobu priateľa navrhovateľky, lekárskeho správ z roku 2014 a 2022, ktoré sú z rokov 2014 z psychiatrickej ambulancie, správa z 13. augusta 2022 je z ambulancie klinickej psychológie, lekárske potvrdenie od všeobecného lekára zo dňa 13. septembra 2022 (vystavené zrejme na žiadosť navrhovateľky), a záznamu o podaní oznámenia o priestupku zo dňa 21. decembra 2014. Z obsahu navrhovateľkou do spisu založených listinných dôkazov a z jej tvrdení v návrhu nemožno vyvodit', že by správanie odporcu voči nej nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násillia, ktoré by odôvodňovalo nariadenie navrhovateľkou navrhovaného neodkladného opatrenia. Odvolací súd nepovažuje za osvedčené také nebezpečné správanie odporcu, ktoré by predstavovalo bezprostredné, reálne ohrozenie duševného a fyzického zdravia navrhovateľky a jej osobnostnej integrity alebo z obavy takéhoto možného správania sa odporcu. Je potrebné uviesť, že len samotné narušenie vzájomných vzťahov nemôže zakladať dôvodnosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Jeho nariadenie nemôže obstáť ani z dôvodu „opatrnosti“ do preukázania, či vyvrátenia podozrenia z tvrdeného násillia. Výnimočnosť zásahu musí byť podložená konkrétnymi a relevantnými okolnosťami každého jednotlivého prípadu, keďže ide o zásadné obmedzenie základných práv zo strany orgánov verejnej moci a citeľný zásah do inak neodňateľného práva každej osoby na jej súkromný život v zmysle čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na nedotknuteľnosť jej obydliá v zmysle čl. 21 Ústavy SR.

28.5. Navrhovateľka ani po doručení odvolania voči uzneseniu súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia neosvedčila dôvodnosť bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany odporcu dochádzalo k agresívnemu fyzickému správaniu ohrozujúcemu jej telesné zdravie, či ku psychickému ubližovaniu v podobe hrubých vyhrážok, ponižujúceho urážania, osočovania a vulgárneho nadávania navrhovateľke, ktoré by bolo spôsobilé ohroziť jej duševné a fyzické zdravie alebo vyvolať obavu o jej život. Odvolací súd týmto dáva do pozornosti navrhovateľke s prihliadnutím na jej návrhy na vykonanie dokazovania na pojednávaní prostredníctvom výsluchu svedka a dokazovania súvisiaceho s tvrdenými trestnými oznámeniami, že súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie nevykonáva a už vôbec v uvedenom rozsahu, ktoré by malo za následok oddialenie rozhodnutia o

návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a tým aj zmarenie celého zákonného inštitútu neodkladného opatrenia. Ako už bolo vyššie uvedené, navrhovateľka musí sama v návrhu osvedčiť bezodkladnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, pričom ani vo vyjadrení k odvolaniu uvedené neosvedčila, ani žiadne ďalšie dôkazy k vyjadreniu nepripojila.

28.6. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobkyne. Keďže prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z § 420 písm. f) CSP, musel najvyšší súd dospieť k záveru, že tvrdený dôvod prípustnosti dovolania nie je daný, a preto mu neostávalo iné, než dovolanie žalobkyne podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť.

29. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

31. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

32. V ustanovení § 421 CSP je výslovne zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť dovolacieho prieskumu.

33. Podľa ustanovenia § 421 ods. 2 CSP Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

34. Odvolací súd o podanom odvolaní proti uzneseniu rozhodol podľa § 357 písm. d) CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné zamietol (§ 448 CSP).

35. Dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľkou, posudzujúc jej dovolanie aj podľa obsahu, dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí (§ 448 CSP).

36. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v dovolacom konaní plný úspech, dovolací súd trovy dovolacieho konania žalovanému nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli (Uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/14/2018).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.